

สภาพการทำงานและประสบการณ์การใช้สิทธิประกันสังคมของแรงงานต่างสัญชาติ ถูกกฎหมายที่ประกอบอาชีพแม่บ้าน

Working Environment and Social Security Usage by Legal Overseas Housekeepers

รัชฎ์ลักษณ์ จิโรภาส¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการทำงานของแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านตามแนวคิดงานที่มีคุณค่า และศึกษาประสบการณ์การใช้สิทธิประกันสังคมของแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้าน โดยเก็บข้อมูลจากแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านถูกกฎหมายจำนวน 10 คน ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างหรือแบบชี้แนะ และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์โดยการสรุปข้อมูลที่ละบุคคล โดยแยกแต่ละประเด็นในรูปแบบเดียวกันตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุในการเลือกประกอบอาชีพแม่บ้าน ร้อยละ 50 เลือกประกอบอาชีพแม่บ้านในประเทศไทย เนื่องจากเห็นว่ารายได้ดีกว่าเดิมจากงานที่ทำอยู่ ร้อยละ 70 ใช้วิธีการหางานโดยการแนะนำและชักชวนของเพื่อนที่เคยเข้ามาทำงานในประเทศไทยอยู่แล้ว ร้อยละ 70 มีวิธีการเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยเพื่อนที่เคยทำงานในประเทศไทยเป็นผู้มารับไปทำงาน ร้อยละ 50 มีสภาพการทำงานโดยการพักอาศัยอยู่ที่บ้านนายจ้าง อีกร้อยละ 50 เดินทางไปกลับระหว่างที่พักของตนกับนายจ้าง ทั้งนี้การพักและวันหยุดที่นายจ้างมอบให้พบว่า ร้อยละ 90 มีเวลาหยุดพักไม่แน่นอน แต่มีวันหยุด 1 วันในสัปดาห์ และร้อยละ 100 สามารถกลับบ้านได้ สำหรับสิ่งที่นายจ้างมอบให้นอกเหนือจากเงินเดือน พบว่าผู้ให้ข้อมูล พักกับนายจ้างจะได้รับมากกว่า ในด้านเกี่ยวกับสิทธิประกันสังคม พบว่าผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 80 ไม่รู้จักสิทธิประโยชน์ประกันสังคม และร้อยละ 80 ไม่เคยใช้สิทธิประกันสังคม

คำสำคัญ : งานที่มีคุณค่า แม่บ้าน แรงงานต่างสัญชาติ ประกันสังคม

ABSTRACT

The purposes of this research are to study the working environment of overseas housekeepers in Thailand, to discover their reasons for taking the job (i.e., the value of the job) and to study their use of the social security system by collecting information from 10 overseas housekeepers, from observation and from semi-structured or guided interviews. The data were analyzed by summarizing the separate issues in the same format as stated in the objectives. There were several reasons for selecting a housekeeping job. Fifty percent of the women chose this job because they thought they could gain better income than in the previous job; 70 percent of them got this job through the advice and persuasion of friends who were still working in

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สาขาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Thailand; 50 percent of the employees stayed with their employers, while the other 50 percent traveled between their residence and the employer's place. Regarding the holidays given by employers, it was found that 90 percent were given a day off per week, though not consistently, and 100 percent could ask for leave to travel back to their hometown. Besides the salary, the study found that those who lived with their employers usually gained more social security benefits. The study also found that 80 percent of them did not know the social security benefits they were entitled to, and 80 percent had never used their social security.

Keywords : valuable job, housekeeper, overseas employees, social security

บทนำ

การประกอบอาชีพแม่บ้านในปัจจุบัน พบว่า อาชีพแม่บ้านเป็นแหล่งอาชีพหนึ่งซึ่งมีแรงงานต่างสัญชาตินิยมเข้ามาทำงานในประเทศไทยจำนวนมาก โดยข้อมูลจากศูนย์วิจัยกสิกรไทย พบว่า แรงงานต่างสัญชาติที่เข้ามาทำงานอาชีพแม่บ้านในปี 2550 มีจำนวนทั้งสิ้น 150,000 คน สร้างเม็ดเงินประมาณ 9,000 ล้านบาท ซึ่งอาชีพแม่บ้านต่างสัญชาติในปัจจุบันสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ได้รับใบอนุญาตจากกระทรวงแรงงาน และกลุ่มที่ลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย อัตราค่าจ้างของอาชีพแม่บ้านที่เป็นแรงงานต่างสัญชาติจะอยู่ในระดับประมาณ 3,000-5,000 บาทต่อเดือน แต่ในระยะหลังนี้อัตราค่าจ้างจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่ามีใบอนุญาตหรือไม่ พูดหรือฟังภาษาไทยได้หรือไม่ ส่วนประสบการณ์ในการทำงานเป็นเรื่องที่จะพิจารณาภายหลัง โดยถ้าแรงงานต่างสัญชาตินั้นมีใบอนุญาตอัตราค่าจ้างจะสูงกว่าแรงงานต่างสัญชาติที่ไม่มีใบอนุญาต (สถาบันยุทธศาสตร์การค้า, 2550) โดยปกติแล้วแรงงานต่างสัญชาติไหนก็ตามที่จะเข้ามาทำงานไม่ว่าจะท้องถิ่นใดควรอยู่ภายใต้ decent work งานที่มีคุณค่า ซึ่งประกอบด้วย 1) สิทธิพื้นฐานในการทำงาน ได้แก่ ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ห้ามบังคับใช้แรงงาน คุ้มครองแรงงานเด็ก การห้ามเลือกปฏิบัติ และสิทธิในการรวมตัวและการเจรจาต่อรองร่วม 2) ส่งเสริมศักยภาพได้แก่ การมีงานทำที่มั่นคงต่อเนื่อง การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน การเข้าถึงตลาด 3) การขยายความคุ้มครองทางสังคม ได้แก่ หลักประกันสังคม อาชีวอนามัยและความปลอดภัยใน

การทำงาน การศึกษา 4) การมีผู้แทนและมีส่วนร่วมเพื่อเป็นหลักประกันในการกำหนดนโยบายหรือกฎเกณฑ์ที่สอดคล้องกับคนงาน แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้ว ผู้ที่ทำงานในอาชีพแม่บ้านส่วนใหญ่ ซึ่งมักจะเป็นผู้หญิง แต่กลับได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายและสังคมน้อยมาก หรืออาจจะไม่ได้รับเลย ทำให้แม่บ้านส่วนใหญ่ถูกเอาเปรียบจากนายจ้าง หรือการใช้แรงงานอย่างไม่เป็นธรรม ได้เงินเดือนน้อย ไม่มีวันหยุด หรือในบางกรณีอาจถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกล่วงละเมิดทางเพศจากนายจ้าง นอกจากนี้เวลาที่มีการตกลงกันในเรื่องของการทำงานส่วนใหญ่มักจะเป็นการพูดคุยตกลงกันด้วยปากเปล่าว่าจ้าวว่า แม่บ้านจะได้เงินเดือนเท่าไร มีหน้าที่รับผิดชอบอะไรบ้าง มีอาหารและที่อยู่ให้หรือไม่ และมีวันหยุดได้กี่วัน โดยส่วนใหญ่แล้วอาชีพแม่บ้านจะไม่มีประกันสุขภาพการทำงานเหมือนกับอาชีพอื่น ๆ แม้ว่าในบางประเทศจะมีกฎหมายคุ้มครองผู้ที่เป็แม่บ้านและให้มีการเซ็นสัญญาจ้างงานกับแม่บ้าน แต่ผู้ว่าจ้างส่วนใหญ่ก็มักจะเพิกเฉยต่อกฎหมายเหล่านี้ เพราะเห็นว่าคนที่ทำอาชีพแม่บ้านมักจะเป็นคนที่มีการศึกษาน้อย และอาศัยอยู่ตามชนบท เป็นคนที่มาจากต่างประเทศ จึงมักไม่ค่อยรู้กฎหมายและไม่สามารถปกป้องสิทธิของตัวเองได้ (ข่าวออนไลน์ผู้จัดการ 360 องศา, 2554)

ในส่วนของสวัสดิการแรงงานซึ่งประเทศไทยได้มีการประกาศใช้โดยรัฐบาลไทย เกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานทั้งแรงงานไทย และแรงงานต่างสัญชาตินั้น รัฐบาลได้จัดสวัสดิการด้านสังคมภายใต้ชื่อเรียกว่า "ประกันสังคม" เพื่อให้เกิดการคุ้มครองแก่แรงงาน ที่มี

ความครอบคลุมตั้งแต่เกิดจนตาย ผ่านการคุ้มครอง 7 กรณี ได้แก่ 1) คลอดบุตร 2) สงเคราะห์บุตร 3) เจ็บป่วย 4) ทูพพลภาพ 5) ว่างงาน 6) ชราภาพ และ 7) ตาย ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ซึ่งแรงงานต่างสัญชาติที่เข้ามาทำงานอย่างถูกกฎหมาย และแรงงานข้ามชาติที่หลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายที่ได้ผ่านการพิสูจน์สัญชาติจนได้รับใบอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทยจะได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกับแรงงานไทยทุกประการใน 7 กรณีที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานและถือเป็นลูกจ้างตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 โดยจะได้รับเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทน ได้รับความคุ้มครองหากประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ซึ่งเป็นสิทธิที่แรงงานข้ามชาติเหล่านี้ได้รับในฐานะแรงงานอย่างเท่าเทียมกัน แต่หากแรงงานต่างสัญชาติไม่ทราบถึงสิทธิประกันสังคม จะทำให้เกิดการสูญเสียโอกาสในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพในประเทศไทย ซึ่งอาจเกิดจากปัญหาการสื่อสารประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือภาษาที่เป็นอุปสรรคในการสื่อสาร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาเพื่อให้ทราบถึงสภาพการทำงานและการใช้สิทธิตามกฎหมายของแรงงานต่างสัญชาติ และลักษณะงานอาชีพแม่บ้านตามกรอบแนวคิดของงานที่มีคุณค่ารวมทั้งการใช้สิทธิประกันสังคมของแรงงานต่างสัญชาติที่ประกอบอาชีพแม่บ้านในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาศาภาพการทำงานและประสบการณ์ของแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านถูกกฎหมาย การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาจากเอกสาร (documentary study) โดยการศึกษา ค้นคว้าวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ บทความ เอกสารตีพิมพ์ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาภาคสนาม (field study) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพในการศึกษาศาภาพการทำงานและประสบการณ์ของแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านถูกกฎหมาย ผู้ศึกษาใช้วิธีการเก็บข้อมูล 2 วิธี คือ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (participant observation) ผู้ศึกษาเข้าไปศึกษาจากการลงพื้นที่จริง โดยจะมีแนวทางในการเริ่มต้นจากการสังเกตข้อมูลเบื้องต้นที่เป็นลักษณะทางกายภาพ เช่น สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมในการทำงานพื้นที่จริงที่ไปเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ เป็นต้น และการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth Interview) แบบกึ่งโครงสร้างหรือแบบชี้นำ (guided interview) โดยมีแนวคำถามเป็นส่วนขณะสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นและทำความเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งผู้ศึกษาจะเข้าไปในพื้นที่ และใช้วิธีการสัมภาษณ์ไม่เป็นทางการ (informal interview) เป็นการสัมภาษณ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเนื้อหาเพิ่มเติม นอกเหนือจากข้อคำถามที่กำหนดไว้ การสัมภาษณ์เป็นวิธีการเก็บข้อมูลโดยการใช้การพูดคุยกับกลุ่มตัวอย่างตลอดจนการจดบันทึกภาคสนามเพื่อนำมาใช้ประกอบการศึกษา โดยขณะสัมภาษณ์จะจดบันทึกในประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญก่อนแล้วค่อยจดรายละเอียดอีกครั้งหลังสิ้นสุดการสัมภาษณ์ หลังจากนั้นผู้ศึกษาจะทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับการสัมภาษณ์ว่ามีความครบถ้วนสมบูรณ์ในทุกประเด็นหรือไม่และนำมาสรุปเป็นเคสที่ละคนซึ่งแต่ละเคสที่สรุปข้อมูลในการสัมภาษณ์จะนำมาลำดับประเด็นคำถามและคำตอบที่ได้รับจากคำถามในรูปแบบเดียวกัน เพื่อเวลารวบรวมข้อมูลจากผู้ถูกสัมภาษณ์ครบแล้วจะได้ง่ายต่อการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต่อไปและในการเขียนข้อมูลของผู้ถูกสัมภาษณ์ในแต่ละเคสนี้ผู้ศึกษาจะใช้ชื่อของแรงงานต่างชาติและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับแรงงานเป็นนามสมมติทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพตามขอบเขตเนื้อหาที่ได้เสนอข้างต้นแล้วผู้ศึกษาตั้งประเด็นการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. ก่อนเข้าสู่อาชีพแม่บ้าน จะศึกษาในประเด็นย่อย ดังต่อไปนี้

- 1.1 สัญชาติ
- 1.2 อายุ
- 1.3 สถานภาพสมรส
- 1.4 อายุการทำงาน
- 1.5 ครอบครัว
- 1.6 ประสบการณ์เดินทางมาประเทศไทย

2. ช่วงเข้าสู่อาชีพแม่บ้าน จะศึกษาในประเด็นย่อยดังต่อไปนี้

- 2.1 สาเหตุของการเลือกทำอาชีพแม่บ้าน
- 2.2 วิธีการเข้ามาทำงานในประเทศไทย
- 2.3 วิธีการหางาน

3. ช่วงการเป็นแม่บ้าน จะศึกษาในประเด็นย่อยดังต่อไปนี้

- 3.1 สภาพการทำงานในแต่ละวัน
- 3.2 ชั่วโมงพักและวันหยุดต่าง ๆ ที่นายจ้างให้
- 3.3 สิ่งที่นายจ้างให้นอกเหนือจากเงินเดือน เช่น เงินพิเศษ ขนมหานกลางวัน น้ำดื่ม ยาสามัญ ฯลฯ
- 3.4 การใช้สิทธิประกันสังคม การรับรู้ประสบการณ์การใช้สิทธิประกันสังคม และผลการใช้สิทธิประกันสังคม

กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาคือ แรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านถูกกฎหมายที่มีหนังสือเดินทาง (passport) หรือ หนังสือเดินทางชั่วคราว (temporary passport) หรือ เอกสารรับรองบุคคล (certificate of identity) และมีใบอนุญาตทำงาน (work permit) จำนวน 10 คน โดยวิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลเป็นวิธีการแบบ snow ball ที่มีการกำหนดคุณสมบัติ คือ เป็นแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านถูกกฎหมายแบบประจำอยู่กับนายจ้างจำนวน 5 คน และไป-กลับ จำนวน 5 คน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาหนังสือ บทความวิชาการ วารสาร สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการลงภาคสนาม โดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำมาเชื่อมโยงกับกรอบแนวคิดทฤษฎีและผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาต่อไป โดยเสนอผลการศึกษาในลักษณะพรรณนา ลำดับการนำเสนอผลการศึกษาจะไล่เรียงตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาที่ละวัตถุประสงค์ และแยกการนำเสนอข้อมูลออกเป็นรายบุคคล พร้อมทำการวิเคราะห์ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอายุ สัญชาติ สถานภาพสมรส อายุงาน และอาชีพของครอบครัว

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพแม่บ้านประกอบด้วย

2.1 ก่อนการเข้าสู่อาชีพแม่บ้าน ผู้ศึกษาได้ศึกษาและวิเคราะห์แยกข้อมูลออกเป็นดังนี้

- 2.1.1. สาเหตุที่เลือกประกอบอาชีพแม่บ้าน
- 2.1.2. วิธีการหางาน
- 2.1.3. วิธีการเข้ามาทำงานในประเทศไทย

2.2. ช่วงการเป็นแม่บ้านในประเทศไทย ผู้ศึกษาได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 2.2.1. สภาพการทำงานในแต่ละวัน
- 2.2.2. ช่วงพักและวันหยุดต่าง ๆ ที่นายจ้างให้
- 2.2.3. สิ่งที่นายจ้างให้นอกเหนือจากเงินเดือน

3. ข้อมูลการใช้สิทธิประกันสังคม ประกอบด้วย

3.1. การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ประกันสังคมของผู้ให้ข้อมูล

3.2. ประสบการณ์การใช้สิทธิประกันสังคมของผู้ให้ข้อมูล

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “สภาพการทำงานและ ประสิทธิภาพของแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านถูก กฎหมาย” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยผู้ศึกษาได้ทำ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากแม่บ้านซึ่งเป็น แรงงานต่างสัญชาติ จำนวนทั้งสิ้น 10 คน โดยแบ่งผล การศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลส่วนบุคคลของแม่บ้านที่เป็นแรงงานต่าง สัญชาติ ซึ่งใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นแม่บ้านต่างสัญชาติ ที่เข้ามาประกอบอาชีพเป็นแม่บ้านในประเทศไทย จำนวน 10 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สัญชาติ สถานภาพสมรส อายุงาน และอาชีพ ของครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า แม่บ้านส่วนใหญ่มีอายุ 28 ปี มีแม่บ้านอายุน้อยที่สุด คือ 25 ปี และมากที่สุด คือ 37 ปี สัญชาติของแม่บ้านส่วนใหญ่มีสัญชาติ พม่า จำนวน 4 คน สัญชาติลาว จำนวน 3 คน และสัญชาติ กัมพูชา จำนวน 3 คน สถานภาพสมรสเป็นโสดทั้ง 10 คน ส่วนใหญ่มีอายุงานระหว่าง 4-6 ปี โดยมี อายุงาน 4 ปี จำนวน 1 คน อายุงาน 5 ปี จำนวน 5 คน และมีอายุ 6 ปี จำนวน 4 คน อาชีพของครอบครัวของแม่บ้าน ส่วนใหญ่มี อาชีพทำนา ทำสวน ปลูกผัก ซึ่งเป็นงานภาคเกษตรกรรม มีเพียง จำนวน 2 ใน 10 ราย ที่อาชีพเดิม คือ ชายของและ ชายของชำ ซึ่งเป็นงานเชิงพาณิชย์

ส่วนที่ 2 สรุปผลการศึกษา ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลตาม ประเด็นจากกรอบแนวคิด 3 ประเด็น

1. ก่อนเข้าสู่อาชีพแม่บ้าน ผลการศึกษาสาเหตุ ของการเลือกประกอบอาชีพแม่บ้านของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็น

บุคคลต่างสัญชาติ จำนวน 10 คน พบว่า ร้อยละ 50 เลือก ประกอบอาชีพแม่บ้านที่ประเทศไทย เนื่องจากเห็นว่า มี รายได้ที่ดีกว่าเดิมจากงานที่เคยทำอยู่ ทั้งกรณีที่ช่วยงาน ครอบครัว หรือการทำงานค้าขาย รองลงมาคือร้อยละ 30 เพราะอยากมีงานทำเป็นงานของตนเอง เพราะก่อนหน้านี้ ผู้ให้ข้อมูล จะประกอบอาชีพแม่บ้านที่ประเทศไทย ส่วนมากจะช่วยเหลืองานครอบครัวที่ประเทศของตนเอง และร้อยละ 20 ย้ายงานตามเพื่อน เนื่องจากมีเพื่อนที่ ประกอบอาชีพแม่บ้านที่ประเทศไทยอยู่แล้ว และได้มีการ ชักชวนกันให้มาประกอบอาชีพแม่บ้านเช่นเดียวกัน

2. ช่วงเข้าสู่อาชีพแม่บ้าน ผลการศึกษาวิธีการหา งานของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นบุคคลต่างสัญชาติ จำนวน 10 คน พบว่า ร้อยละ 70 หางานแม่บ้านในประเทศไทยโดย การแนะนำและชักชวนของเพื่อนที่เคยเข้ามาทำงานใน ประเทศไทยอยู่แล้ว รองลงมาคือร้อยละ 30 ซึ่งหางานโดย การแนะนำของญาติ โดยร้อยละ 70 มีเพื่อนที่เคยทำงาน ในประเทศไทยแล้วมารับไปทำงาน รองลงมาคือร้อยละ 20 มีญาติซึ่งทำงานในประเทศไทยมารับ และร้อยละ 10 มีแม่ มาส่งที่ฝั่งประเทศไทย และฝากเพื่อนของแม่ดูแล

3. ช่วงการเป็นแม่บ้าน ผลการศึกษาสภาพการ ทำงานในแต่ละวันของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นบุคคลต่าง สัญชาติ จำนวน 10 คน พบว่า

3.1 ร้อยละ 50 พักอาศัยอยู่ที่บ้านนายจ้าง และร้อยละ 50 เดินทางไป-กลับระหว่างที่พักของตนเอง กับบ้านนายจ้าง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการทำงานในแต่ละวันของแรงงานต่างสัญชาติ

สภาพการทำงานในแต่ละวัน	จำนวน (คน)
พักบ้านนายจ้าง	5
ไป-กลับ	5

3.2 ร้อยละ 90 ผู้ให้ข้อมูล มีชั่วโมงในการ พักผ่อนที่ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับการทำงานในแต่ละวัน ร้อยละ 90 มีวันหยุด 1 วันในสัปดาห์ คือวันอาทิตย์ และ

ร้อยละ 100 มีวันลาให้สามารถเดินทางกลับบ้านได้ แต่ ส่วนใหญ่ไม่เกิน 6 วัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ช่วงพักและวันหยุดต่าง ๆ ที่นายจ้างให้

ช่วงพักและวันหยุดต่าง ๆ	แน่นอน	ไม่แน่นอน
ชั่วโมงพัก	1	9
วันหยุด	9	1
วันลา	10	0

3.3 สภาพการทำงานของผู้ให้ข้อมูล ทั้งที่พักกับนายจ้าง และแบบไปเช้า-เย็นกลับ ได้รับสิ่งทีนอกเหนือจากเงินเดือนแตกต่างกัน โดยสิ่งทีได้รับเหมือนกัน คือ อาหารและน้ำดื่ม ยารักษาโรค และขนม

ส่วนสิ่งทีอยู่ผู้ให้ข้อมูล ทีพักกับนายจ้างได้รับมากกว่า คือ ทีพัก ของฝาก พาไปเที่ยวด้วย เสื้อผ้า เงินในเทศกาล (ตรุษจีน) และค่ารถกลับบ้าน ดังตารางที 3

ตารางที่ 3 สิ่งทีนายจ้างให้นอกเหนือจากเงินเดือน

ลำดับ	สิ่งทีนายจ้างให้นอกเหนือจากเงินเดือนทีได้รับ	พักบ้านนายจ้าง	ไป-กลับ
		จำนวน (คน)	จำนวน (คน)
1	ทีพัก	5	0
2	อาหารและน้ำดื่ม	5	5
3	ยารักษาโรค	5	5
4	เงินพิเศษทำวันหยุดหรือทำงานล่วงเวลา	2	3
5	ขนม	3	3
6	ของฝาก	3	2
7	พาไปเที่ยวด้วย	1	0
8	เสื้อผ้า	1	0
9	เงินในเทศกาลพิเศษ (ตรุษจีน)	3	0
10	เงินค่ารถกลับภูมิลำเนา	2	0

สำหรับการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประกันสังคมของผู้ให้ข้อมูล พบว่า ร้อยละ 80 ไม่รู้จักสิทธิประโยชน์ประกันสังคม มีเพียงร้อยละ 20 ทีรู้จักสิทธิประโยชน์ประกันสังคม และประสบการณ์ในการใช้สิทธิ

ประกันสังคมของผู้ให้ข้อมูล พบว่า ร้อยละ 80 ไม่เคยใช้สิทธิประโยชน์ประกันสังคม มีเพียงร้อยละ 20 ทีเคยใช้สิทธิประโยชน์ประกันสังคมในการรักษาพยาบาลฟรี ดังตารางที 4

ตารางที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ประกันสังคมและการใช้สิทธิประกันสังคมของผู้ให้ข้อมูล

การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ประกันสังคม	จำนวน (คน)	ประสบการณ์การใช้สิทธิประกันสังคม	จำนวน (คน)
รู้จักสิทธิประโยชน์ประกันสังคม	2	เคยใช้สิทธิประกันสังคม	2
ไม่รู้จักสิทธิประโยชน์ประกันสังคม	8	ไม่เคยใช้สิทธิประกันสังคม	8

สรุปและวิจารณ์ผล

การศึกษาเรื่อง "สภาพการทำงานและประสบการณ์ของแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านถูกกฎหมาย"

ผลการศึกษาสภาพการทำงานของแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านตามแนวคิดงานที่มีคุณค่าตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ซึ่งเมื่อนำมาเทียบกับผลจากการทบทวนวรรณกรรมที่ได้ศึกษา พบว่า ในความเป็นจริงเกี่ยวกับสภาพการทำงานที่มีลักษณะแตกต่างและหลากหลายในข้อจำกัดของการทำงานนั้น แนวคิดงานที่มีคุณค่า (Decent work) ไม่สามารถอธิบายได้อย่างครอบคลุมกับการทำงานประเภทนี้ ซึ่งคนทำงานประเภทนี้ควรมี Decent work ที่แตกต่างหรือมากกว่า 4 ข้อดังกล่าวก็ได้ แต่เมื่อพิจารณาในบริบทของงานอาชีพแม่บ้าน พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวคิดงานที่มีคุณค่าในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. สิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงาน จากการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่และสภาพการทำงานของผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 10 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 10 คน ได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ไม่มีการบังคับใช้แรงงานและเลือกปฏิบัติ ดังบทสัมภาษณ์ของก๊ากกล่าวว่า "ก็ได้รับเงินเดือน 9,000 บาทต่อเดือน นอกจากนี้ยังมีที่พักและอาหารให้ครบทุกมื้อ นอกจากนี้เจ้าของบ้านมักจะมีของฝากจากการท่องเที่ยว รวมทั้งการให้เงินสำหรับค่าเดินทางกลับประเทศพม่า รวมทั้งค่ายารักษาโรค และในช่วงปิดเทอมเจ้าของบ้านจะพาก็และครอบครัวไปเที่ยวหัวหิน" สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชฌนนท์โชติ (2552) ที่ศึกษาเรื่องการรับรู้สิทธิตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานต่างสัญชาติ ผลการศึกษาพบว่า ลูกจ้างแรงงานต่างสัญชาติมีสิทธิรับรู้สวัสดิการและรับรู้สิทธิตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน เรื่องค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา และค่าทำงานในวันหยุด จากการศึกษาสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานของผู้ให้ข้อมูล ทางกระทรวงแรงงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเข้ามามีบทบาทในการวางนโยบายคุ้มครองแรงงานต่างสัญชาติให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น เพราะปัจจุบันมีแรงงานต่างสัญชาติเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยจำนวนมาก การออกกฎหมายคุ้มครองแรงงานต่างสัญชาติ จึงจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้แรงงานเหล่านี้ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง

นอกจากนั้นควรมีการเปิดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของแรงงานต่างสัญชาติ เพื่อให้แรงงานเหล่านี้ทราบและตระหนักถึงสิทธิของตนเอง

2. การส่งเสริมศักยภาพการมีงานทำ จากการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่และสภาพการทำงานของผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 10 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 10 คน ประกอบอาชีพแม่บ้านมาแล้วประมาณ 4-6 ปี ซึ่งแสดงถึงความมั่นคงในอาชีพแม่บ้าน แต่ยังคงขาดการส่งเสริมด้านการพัฒนาทักษะแรงงาน ดังนั้นหน่วยงานทางการพัฒนาฝีมือแรงงาน ควรเข้ามาควบคุมดูแลการพัฒนาอาชีพให้กับแรงงานต่างสัญชาติเช่นเดียวกับแรงงานไทย เพื่อให้สามารถยกระดับฝีมือแรงงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การขยายความคุ้มครองทางสังคม จากการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่และสภาพการทำงานของผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 10 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 10 คน ได้รับสิทธิประกันสังคมตั้งแต่ทำเอกสารใบขออนุญาตทำงานในประเทศไทย แต่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สิทธิประกันสังคม จึงทำให้ผู้ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่ 8 ใน 10 คน ไม่เคยใช้สิทธิประกันสังคม ในส่วนของสภาพการทำงานมีความปลอดภัย เนื่องจากเป็นงานแม่บ้าน งานที่ได้รับมอบหมายจึงมีความปลอดภัย ดังจะเห็นได้จากคำสัมภาษณ์ของหล้าที่กล่าวว่า "หล้ามีหน้าที่ซักผ้า ล้างจาน กวาดบ้าน ถูบ้านและดูแลลูกเจ้าของบ้าน" จากข้อมูลขั้นต้น จึงทำให้ทราบว่า การที่ผู้ให้ข้อมูลขาดความรู้ความเข้าใจในสิทธิประกันสังคม เนื่องจากไม่ตระหนักและเห็นความสำคัญของสิทธิประกันสังคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความรู้กับแรงงานต่างสัญชาติเหล่านี้ตั้งแต่ช่วงที่มีการจัดทำเอกสารใบขออนุญาตทำงานในประเทศไทย ให้แรงงานต่างสัญชาติเหล่านี้เข้าใจและตระหนักรู้ก่อนให้ปฏิบัติงานในประเทศไทย รวมทั้งต้องออกกฎหมายจ้างต้องให้ค่าปรึกษาและข้อมูลที่ต้องการกับแรงงานต่างสัญชาติ พร้อมดูแลเมื่อแรงงานเหล่านี้ร้องขอความช่วยเหลือ

4. การมีผู้แทน และมีส่วนร่วม เพื่อเป็นหลักในการกำหนดนโยบายหรือกฎเกณฑ์ที่สอดคล้องกับคนงาน จากการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่และสภาพการทำงานของผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 10 คน พบว่า ยังไม่มีการ

จัดหาหรือจัดสรรตัวแทน ที่สามารถต่อรองหรือดูแลเกี่ยวกับผลประโยชน์ของผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 10 คน เนื่องจากผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 10 คน ประกอบอาชีพแม่บ้าน และยังเป็นแรงงานต่างสัญชาติ ที่ไม่ได้สังกัดบริษัท การเจรจาต่อรองต่าง ๆ จึงขึ้นอยู่กับตกลงของผู้ให้ข้อมูล กับเจ้าของบ้านหรือเจ้านายเอง แต่ทั้งนี้ยังอยู่ภายใต้กฎหมายแรงงานเกี่ยวกับแรงงานต่างสัญชาติ

นอกจากนี้สำหรับสภาพการทำงานของแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน เมื่อลักษณะการทำงานของแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านที่พำนักอยู่ที่บ้านนายจ้าง มีสภาพการทำงานที่แรงงานต้องเข้าไปอยู่พักบ้านนายจ้าง ลักษณะความสัมพันธ์จึงมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านที่ทำงานแบบไปเช้า-เย็นกลับ กล่าวคือ มีลักษณะของความช่วยเหลือ เกื้อกูล ดูแลเอาใจใส่เหมือนบุคคลในครอบครัว มีความเมตตาให้แก่ลูกจ้างในลักษณะอุปถัมภ์ การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน จึงไม่เข้มงวดและจริงจังในทางปฏิบัติ ซึ่งลักษณะการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานจะเห็นได้เด่นชัดกว่าจากกรณีแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านที่ทำงานแบบไปเช้า-เย็นกลับ จะมีความชัดเจนในเรื่องเวลาเข้างานและเลิกงาน รวมถึงการให้เงินพิเศษและสิทธิ

ขั้นพื้นฐานต่าง ๆ แม้ลูกจ้างจะทราบหรือไม่ก็ตาม นอกจากนี้การทำงานแต่ละบ้านมีภาระหน้าที่และปริมาณงานที่ต่างกันตามสภาพของครอบครัวนายจ้าง การสั่งงานมีลักษณะที่ไม่ต่อเนื่อง เวลาพักไม่แน่นอน การนับชั่วโมงการทำงานจึงไม่สามารถระบุได้ชัดเจน บางรายอาจมีชั่วโมงการทำงานที่มากและน้อยต่างกันออกไป หรือบางรายเวลาพักมากกว่า 1 ชั่วโมง

ซึ่งมากกว่าที่กฎหมายคุ้มครองแรงงานกำหนดให้แก่ลูกจ้างทั่วไป จากสภาพการทำงานดังกล่าวการออกกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับเวลาพักและวันหยุดให้แก่ลูกจ้างเพื่อคุ้มครองแรงงานที่ทำอาชีพแม่บ้านที่ตรงกับสภาพการทำงานจริงจึงเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องวันเวลาในการทำงาน ชั่วโมงพัก และวันหยุด เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงควรมีการจัดตั้งองค์กรที่ดูแลแรงงานต่างสัญชาติ โดยให้มีหน้าที่เป็นตัวแทนใน

การตรวจสอบสิทธิของแรงงานต่างสัญชาติโดยตรง เพื่อช่วยเหลือในการใช้สิทธิตามกฎหมายของแรงงานต่างสัญชาติ

จากผลการศึกษาประสบการณ์การใช้สิทธิประกันสังคมของแรงงานต่างสัญชาติที่เป็นแม่บ้านตามวัตถุประสงค์

ข้อที่ 2 ซึ่งเมื่อนำมาเทียบกับผลจากการทบทวนวรรณกรรมที่ได้ศึกษา พบว่าในเรื่องประกันสังคม ผู้ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงสิทธิประกันสังคม บางคนทราบแต่ไม่เข้าใจ โดยส่วนใหญ่รู้แค่ว่ามีสิทธิรักษาฟรี ที่โรงพยาบาลตามบัตรที่ได้รับแต่กลับไม่รู้ว่าสิทธิดังกล่าวเป็นหนึ่งในสิทธิประโยชน์ของประกันสังคม ผู้ให้ข้อมูล ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิประกันสังคมเมื่อตอนที่ดำเนินการขอใบอนุญาตทำงานภายในประเทศไทย ซึ่งมีเจ้าหน้าที่อธิบายเกี่ยวกับสิทธิประกันสังคมให้ฟัง แต่ไม่ได้สนใจ บางคนไม่เข้าใจแต่ไม่ได้สอบถามเพิ่มเติม รวมถึงเมื่อผู้ให้ข้อมูล ทราบว่าสิทธิประโยชน์ดังกล่าวมีอะไรบ้าง แต่ไม่ได้สังเกตเห็นความสำคัญ คือ มีก็ได้ไม่มีก็ได้ไม่เป็นไร ทั้งนี้เนื่องจากสภาพการทำงานและลักษณะงานของลูกจ้างประเภทนี้อาจต้องการ การดูแลคุ้มครองที่ต่างจากลูกจ้างคนไทย แม้จะเป็นสิทธิพื้นฐานของชีวิตมนุษย์แต่ลูกจ้างกลุ่มนี้มีสิ่งอื่นที่ได้รับจากนายจ้างทดแทนแล้ว เช่น กรณีของยีเมื่อเจ็บป่วยมักจะได้รับประทานยาเอง ไม่ได้ใช้สิทธิประกันสังคม เนื่องจาก เจ้าของบ้านผู้ชายเป็นหมอ จะสามารถตรวจรักษาและจ่ายยาได้ นอกจากนี้ในส่วนประสบการณ์ของการใช้สิทธิของลูกจ้างกลุ่มนี้ค่อนข้างน้อยเนื่องจากสภาพการทำงานที่ใกล้ชิดกับนายจ้างและอาจมีความสัมพันธ์ที่สนิทสนมเสมือนสมาชิกในครอบครัว ทำให้โอกาสการใช้สิทธิได้น้อย รวมถึงตัวนายจ้างเองก็ตัดความรำคาญยุ่งยาก ในการรอรับบริการของโรงพยาบาลรับรองสิทธิ จึงเลือกที่นำลูกจ้างไปหาหมอที่คลินิกหรือโรงพยาบาลเอกชน รวมถึงการซื้อยามาเอง เป็นต้น สอดคล้องกับการวิจัยของสมพงษ์ (2556) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสิทธิสุขภาพแรงงานต่างสัญชาติแม้เข้าเมืองถูกกฎหมายแต่ไม่ได้รับสิทธิ ผลการสำรวจพบว่า มีแรงงานต่างสัญชาติส่วนหนึ่งที่ไม่รู้สิทธิของตนที่พึงได้รับ เพราะนายจ้างไม่บอก และการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐไปไม่ถึงการรับรู้ของ

แรงงาน ซึ่งมีรายงานว่าแม้สำนักงานประกันสังคมจะได้รับงบประมาณกว่า 100 ล้านบาท ในการประชาสัมพันธ์หน่วยงานและสิทธิประโยชน์จากประกันสังคม แต่รูปแบบการประชาสัมพันธ์ยังคงเน้นแค่แผ่นพับแปลภาษา ไม่มีเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อพบปะแรงงานโดยตรง ทำให้เกิดช่องว่างที่นายจ้างจะหลีกเลี่ยงการนำลูกจ้างเข้าสู่ระบบประกันสังคม เช่นเดียวกับการศึกษาของ บุญยรัตน์ (2556) ที่ศึกษาการดำเนินงานตามโครงการการขับเคลื่อนและรณรงค์ของสหภาพแรงงานในระดับพื้นที่ต่อการผลักดันให้รัฐบาลไทยรับรอง อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 87 และฉบับที่ 98 ของคณะกรรมการสมานฉันท์แรงงานไทยร่วมกับองค์กรสมาชิกทั้งแรงงานในระบบ แรงงานนอกระบบ และแรงงานข้ามชาติ พบประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องการรับรู้สิทธิประกันสังคมของแรงงานได้ว่า การที่สถานประกอบการไม่ได้ขึ้นทะเบียนสถานประกอบการหรือไม่ได้ขึ้นทะเบียนนายจ้าง-ลูกจ้าง มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับประกันสังคมของลูกจ้าง คือ การทำงานในสถานประกอบการที่ไม่ได้จดทะเบียนสถานประกอบการหรือทะเบียนพาณิชย์ ไม่ว่าจะโดยขาดความรู้ด้านกฎหมายหรืออาจจะด้วยเหตุผลของผู้ประกอบการที่ต้องการหลีกเลี่ยงการชำระภาษีก็ตาม จึงส่งผลให้แรงงานผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานประกอบการดังกล่าวขาดโอกาสในการได้รับการตรวจมาตรฐานการทำงานและความปลอดภัยจากการทำงาน รวมถึงการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายแรงงานฉบับต่าง ๆ โดยเฉพาะการหลีกเลี่ยงไม่ขึ้นทะเบียนนายจ้าง-ลูกจ้าง ต่อสำนักงานประกันสังคม ก็จะทำให้ลูกจ้างในสถานประกอบการดังกล่าวไม่มีสิทธิที่จะได้เข้าสู่การประกันตนที่จะทำให้ได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ภายใต้กองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน ซึ่งการหลีกเลี่ยงไม่ขึ้นทะเบียนนายจ้าง-ลูกจ้างยังพบว่าเป็นปัญหาอยู่มาก ดังเช่นที่ได้มีการจัดทำสถิติข้อร้องเรียนของสำนักงานประกันสังคมซึ่งได้ปรากฏว่า ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการไม่แจ้งขึ้นทะเบียนนายจ้าง-ลูกจ้าง สูงเป็นอันดับแรกของจำนวนข้อร้องเรียนทั้งหมด

นอกจากผู้ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่จะไม่เคยใช้สิทธิประกันสังคมแล้ว ผู้ให้ข้อมูล ยังไม่เคยมีประสบการณ์

การใช้หรือมีความรู้เดิมเรื่องสิทธิประกันสังคมจากที่อื่นมาก่อนจึงทำให้ไม่เกิดกระบวนการจดจำการตีความหรือให้ความหมายและไม่มีประสบการณ์มาอธิบายสิ่งที่ตนได้รับรู้รวมถึงสิ่งที่ได้รับรู้อาจไม่ใช่สิ่งที่สนใจจึงไม่ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และจดจำต่อมา ดังจะเห็นได้จากลูกจ้างส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้จะแค่รู้จักบางอย่างที่ตนสนใจ เช่น รู้ว่ามีสิทธิรักษาฟรีแต่ไม่รู้ว่าเป็นสิทธิประโยชน์อย่างหนึ่งของประกันสังคม และไม่ทราบว่ามีสิทธิประกันสังคมยังมีสิทธิอื่น ๆ อีกที่ครอบคลุมและดูแลลูกจ้าง เนื่องจากการรับรู้อาจเลือกรับรู้เฉพาะที่ตนสนใจ และข้อมูลการรับรู้อาจไม่เพียงพอให้เกิดการตีความ เป็นต้น

ดังนั้นในการรับรู้และใช้สิทธิประกันสังคมของแรงงานต่างสัญชาติ ควรมีการดูแลและช่วยเหลือจากหน่วยงานประกันสังคมเพิ่มมากขึ้น โดยการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลแรงงานต่างสัญชาติโดยตรง ทั้งในด้านของการให้ความรู้ และช่วยเหลือในการติดต่อรับบริการ อีกทั้งการตรวจสอบนายจ้างเกี่ยวกับการดูแลแรงงานเหล่านี้ให้ได้รับบริการและการดูแลที่ถูกต้องตามสิทธิประกันสังคม

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เกิดขึ้นได้ด้วยความกรุณาของคณะอาจารย์ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน บิดา มารดา และครอบครัวที่เป็นกำลังใจ ผลักดันให้ผุ้วิจัยมุ่งมั่นในการศึกษาค้นคว้า จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อีกทั้งขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่อนุเคราะห์ให้ผุ้วิจัยส่งบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในงานวิจัยในวารสารรามคำแหง

เอกสารอ้างอิง

ข่าวออนไลน์ผู้จัดการ 360 องศา. 2554. การทำงาน
ของแม่บ้านต่างชาติ. สืบค้นจาก
<http://www.manager.co.th/>

บุษยรัตน์ กาญจนดิษฐ์. 2556. การขับเคลื่อนและ
รณรงค์ของสหภาพแรงงานในระดับพื้นที่ต่อ
การผลักดันให้รัฐบาลไทยรับรองอนุสัญญา
องค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 87
และ ฉบับที่ 98. สืบค้นจาก <http://voicelabour.org>

วิชมนันท์โชติ ศิริโสภา. 2552. การรับรู้สิทธิตาม
กฎหมายคุ้มครองแรงงานของแรงงาน
ต่างชาติ. สารนิพนธ์ปริญญาพัฒนาแรงงาน
และสวัสดิการมหบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สถาบันยุทธศาสตร์การค้า. 2550. อัตราค่าจ้างของ
แรงงานต่างชาติ. สืบค้นจาก [http://utcc2.
utcc.ac.th/tradestrategies/](http://utcc2.utcc.ac.th/tradestrategies/)

สมพงษ์ สระแก้ว. 2556. สมพงษ์ สระแก้ว กับภารกิจ
คุ้มครองสิทธิแรงงานต่างชาติ. สืบค้นจาก
thingo.org/thaingo/node/2737